



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv  
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

**Ricci, Bartolomeo**

**Mogvntiæ, 1605**

7 Quibus de causis diuina Scriptura vtatur figuratis locutionibus.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

1. Cor. 15. Apostolo, dum ait *Sicut stella differt à stella in claritate, sic & resurrectio mortuorum, nihili, inquit ille. faciendum est, quia ad accommodationem parabolæ non pertinet.*

*Quibus de causis diuina scriptura utatur figuratis locutionibus.*

## C A P. VII.

S. PATRES varias assignant causas, cur S. Dominus DEVS Veteris Nouique testamenti scriptoribus inspirarit, vt tot tropis, figuris in scribendo vterentur. Quarum nonnullas nostro proposito congruentiores hic commemorabo.

Cap. 11. THEOPHYLACTVS in Lucam causam reddit, vt scriptura obscuritate sua quâ efficiunt metaphoræ, attentum & sedulum redderet Lectorem ad eruendû genuinum sensum.

S. CLEMENS Alexandrius in 6. Stromatum scribit spiritum sanctum voluisse hac nube obscuritatis, coercere superbiam nostram, vt dum eas obiter percurrendo intelligentiam non assequimur, humiliemus nos, & ingenii nostri stuporem agnoscamus.

S. HIERONYMVS ad caput II. Isaia illam



lam aliam assignat rationem vt obscuritas earum nos adigat, ad implorandam diuinam opem, iuxta illud Lucæ *Petite & accipietis.* Quod confideter præstare debemus. nam vt testatur S. Iacobus. *Si quis indiget sapientia* (qualis est ea quæ scripturis inclusa est) *postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter.* Quod scimus multis sanctis contigisse, non solum in casibus particularibus, vti evenisse diximus S. THOMÆ, sed generatim in tota scriptura indicatur. Nam sapientiæ 7. dicit sapiens. *Optavi, & datus est mihi sensus, inuocaui, & venit in me spiritus sapientiæ.* Ac Apostolis quidem Christus hanc sapientiam impertiuit etiam non petentibus, vt refert B. LUCAS. *Et aperuit illis sensum, vt intelligerent scripturas.*

Luc. 11.

Iac. 1.

Luc. 24.

S. IOAN. Chrysostronus homil. 38 in Matth. existimat causam esse, vt Euangelii mysteria & intellectu facilius apprehenderentur, & memoria retinerentur. Nec dubium est res diuinas & spirituales per rerum sensibiliū metaphoras citius intelligi; cum naturale nobis sit beneficio rerum sensibiliū in intelligibiliū notitiam venire. Originem siquidem à sensib. habet omnis nostra cognitio. Quod conuenit cum illo S. Pauli ad Romanos. *Inuisibilia enim ipsius*

Rom. 1.

H s à crea-



*Rom. I.* à creatura mundi, per ea qua facta sunt, intellecta conspiciuntur. Quod ideo fit autore Cardinale CAIETANO in S. Thomam scribente, quia rerum sensibilibus, species quas exhibet metaphora, suppleant vicem specierum intelligibilium in spiritualibus, & diuinis. Quemadmodum pictura leonis ab oculo inspecta conducit ad intelligendam generatim animalis illius naturam.

S GREG. homil. 10. in Ezech. arbitratur à Deo id factum, vt occasio præberetur variis, varias illius interpretationes excogitandi, vt patuit in metaphora salis supra allata.

*Matt. 5.* Vos estis sal terra. Vbi glossa, ex salis virtute quam habet ad exsiccando s humores, & seruandas à corruptione, & vermium generatione carnes, colligit doctrinam Euangelicam conseruare animam, non tantum à peccati actualis corruptione, sed etiam à vermiculatione prauarum cogitationum.

S. AVGVSTINVS verò, quoniam omnes homines, magni æquè ac parui, opus habent sale ad condiendos cibos, inde colligit doctrinam Euangelicam omnibus ad salutem esse necessariam. S. CHRYSOST. quoq; ex acrimonia & mordacitate salis vulneribus inspersi, colligit, Concionatores aliquando debere



debere vti acrioribus reprehensionibus peccatorum, etiam si magna eorum offensio inde oriatur. S. REMIGIVS docet, sicut res tetrum odore expirantes, si sale confricentur, tetrum odorem remittunt: sic diuina scriptura sal dum corrigit fœdos hominum mores, omnem conuersationum scandalosarum prauum odorem è medio tollit. CHROMATIVS Episcopus Aquilegiensis ait. Velut sal foris carnibus aspersus, internas quoque eius partes penetrat & conseruat, sic verbum Dei auribus corporis externis exceptum intimas animi medullas penetrat, eumque conseruat. Ex qua vi agendi elicit scriptor quidam: Quemadmodum necesse est sallem liquefcere, vt intimas carnes peruadat atque conseruet, sic operarium Apostolicum, ad iuuandum animas non debere modo sustinere omnia incommoda & molestias, verum etiam cum opus est, sanguinem pro iis profundere. Sic enim fecerunt Apostoli, & alii multi, vt nuper in Belgio bonus Pater noster Ioannes Ferdinandus, qui in conflictu nostrorum cum hæreticis, vulneratus ipse inter milites saucios morti proximis multis adrepebat, vt absolutionem confessis impertiri posset; quo ardore creditur multos

multos



multos ad cœlum transmisisse. Denique S. HIERONYMVS annotauit. Sicut sal in se fapidum est, omnemque cibum insipidum fapidum reddit, sic de verbo Dei sentendum esse iuxta illud Psalmi. *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua? super mel ori meo.* Ecce vides, quam multos variosque conceptus S. Patres ex metaphora salis hauserint, vt intelligas idem posse fieri ex reliquis.

*Psal. 118.*

*De sententiis quibusdam S. Patrum ad rectè meditandum in scripturis.*

CAPVT VII.

QVONIAM sequentia documenta haurienda sunt ex variis S. Patrum sententiis, vt dilucidior sit tractatio, primo dogmata eorum recensebo, deinde in altero capite documenta vel instructiones.

S. GREGORIUS Nyssenus de gen. hom. Graue, inquit, nefas est, dicere, in scriptura Verbum aliquod redundare.

S. GREG. Nazianzenus in Apolog. non contentus hac monitione, addit. *Neque nobis in mentem veniat existimare, ea temere litterarum monumentis commendata fuisse, &c. At nos, qui exquisitâ spiritus doctrinam vel usque ad leuissimum apicem & lineam trahimus,*